

آلبرتو مورایا

فارسی: ستاره مهاجر

اروتیسم در ادبیات مدرن نه شباهتی به اروتیسم در ادبیات یونان و روم باستان (pagan) پاگان‌ها دارد نه به اروتیسم در ادبیاتی که پس از آن آمد. با این حال، اگر هم شباهتی هست، بیشتر با اولی‌ست. اما این تفاوت وجود دارد که اروتیسم در ادبیات پاگان‌ها از تملی سلاگی، وحشیت و انسجام آن طبیعتی برخوردار است که هنوز توسط گناه در مسیحیت از هم نگیخته و به ضد خودش تبدیل نشده است. در حالی که اروتیسم در ادبیات مدرن باید تجربه مسیحی را در نظر بگیرد. به عبارتی دیگر، اروتیسم در ادبیات مدرن از موقعیتی در طبیعت سرچشمه نمی‌گیرد، بلکه از فرایند رها شدن از متعینات و تابوهای که پیش از خودش وجود داشته‌اند برای پاگان‌ها، آزادی واقعی ساده بود. کسی آگاهانه به آن فکر نمی‌کرد. اما مدرن‌ها، آزادی را باید مطالبه و از نو کشف می‌کردند. باید آن را دوباره به دست می‌آوردند. در عوض، اروتیسم در ادبیات مدرن ویژگی موضوع‌هایی را دارد، یا باید داشته باشد، که شوکه نمی‌کنند یا بی‌مورد توجه بر نمی‌انگیزند - در یک کلام، نرمال هستند، اگر

استنباطمان از نرمال عبارت باشد از تبدیل عمل جنسی به چیزی از لحاظ علمی شناخته شده و برخوردار از اعتبار شاعرانه، و به این دلیل، از دید اخلاقی بی‌اهمیت.

نتیجه‌ای که به دست می‌آید، یا باید به دست آید، این است که برای نخستین بار پس از ادبیات پاگان‌ها، سکس موضوع شعر می‌شود بدون آنکه توسل به نماد و استعاره ضروری باشد. امروز، برای نخستین بار پس از گذشت قرن‌ها، عمل جنسی را می‌توان، هر زمان که خود اثر ايجاب کند، مستقیم و بدون لفافه‌پیچی، به طور آشکار، واقع‌گرایانه و شاعرانه در یک اثر ادبی نشان داد.

حالا شاید بپرسند: آیا ضروری است که درباره عمل جنسی صحبت شود، و اگر چنین است، کی؟ پاسخ من این است که صحبت درباره عمل جنسی همیشه ضروری نیست، درست همان طور که صحبت درباره مسائل اجتماعی یا ماجراهای گوناگون در آفریقا همیشه ضروری نیست، اما، از آنجا که امروز دیگر معنیات و نابوهای بازدارنده صحبت درباره سکس وجود ندارند سکوت درباره آن، زمانی که صحبت ضروری است، دیگر مثل گذشته، امری اخلاقی نیست، بلکه بی‌کفایتی در بیان است. مثالی را در نظر بگیریم: نویسنده معاصر می‌که از عمل جنسی، زمانی که موضوع کتابش این را اقتضا می‌کند، چیزی نمی‌گوید، شبیه آن شهروندی است که در یک حکومت دموکراتیک درباره سیاست حرفی نمی‌زند چون دیکتاتوری پیش از آن اجازه چنین کاری را به او نمی‌داد. البته، این را تکرار می‌کنم، همیشه ضروری نیست درباره عمل جنسی صحبت کنیم؛ اما، اگر با کلمات بازی کنیم، صحبت درباره آن ضروری است، وقتی ضروری باشد.

چه کسی می‌تواند منکر این شود که عشق در هر زمانی و در هر مکانی موضوع بسیار معمول ادبیات بوده است؟

اما دیگری خواهد گفت که آخر چطور عشق تبدیل به سکس در ادبیات مدرن شده است؛ به عبارتی دیگر، چگونه عشق و یزگی آرمانی، استعاری و غیرستیمی را که در گذشته داشته است، از دست داده و در سرانجام کار با عمل جنسی یکی شده است؟ این یکی شدن، دلایل زیادی دارد؛ دلیل اصلی، همان طور که پیشتر نیز اشاره کردیم، عبارت است از نابودی منعیات و تابوهایی که زیاده از حد و به طور مصنوعی به آرمانی شدن غلط اروتیسم دامن می‌زدند.

این تابوها و منعیات فقط در ظاهر ریشه مسیحی دارند؛ مسیحیت در واقع فراتر از توصیه عفت نرفت. تابوها و منعیات احتمالاً نتیجه یک تحول اجتماعی (involution) هستند، تحولی کمابیش شبیه به آنی که، برای مثال، در روابط طبقاتی برخی از جوامع غربی می‌توان دید.

با این حال، نابودی این تابوها و منعیات عمدتاً ناشی از آن چیزی است که روانشناسی ژرفا نامیده می‌شود، یا روانکاوی و علوم روانشناختی مرتبط. کشفیات روانکاوی از دو لحاظ نتیجه‌ای حیاتی داشته است: این کشفیات تابوها را شکستند، و عمل جنسی را از قالب بدنامی و تنگی که تابوها به آن داده بودند، رها کرده‌اند، و آن را دوباره در میان چند طریق بیان و پیوند که در دسترس آدمی است، قرار داده‌اند.

عمل جنسی در ادبیات مدرن نه وسوسه‌ای شیطانی است، طوری که برای زاهدان قرون وسطا بود، و نه لذتی سبب شبنم شبیه به لذت غذایی برای بورژوازی قرن هیجدهم؛ عمل جنسی در ادبیات مدرن چنین نیست، یا نباید چنین باشد، بلکه نوعی عمل داخل شدن به نظم کیهانی و فراپرسی است، آن گونه که وقتی موفق می‌شویم آن را هم از هراس اخلاقی و هم

از لذت‌جویی عوامانه جدا کنیم، آشکار می‌شود. عمل جنسی، وقتی این‌طور دیده شود، در واقع چیزی بالاتر، رازآمیزتر، و کامل‌تر از عشق است، بخصوص اگر عشق به مثابه رابطهٔ جسمی - احساسی ساده میان مرد و زن تعبیر شود.^۱

1. Alberto Moravia, *Eroticism in Literature*, reprinted in *Perspectives on Pornography*, by Douglas A. Hughes, 1970, St. Martin's Press.

یادآوری:

تعدادی از کتاب های باز نشر شده در این کتابخانه بیشتر از این در کتابخانه های دیگر در دسترس بودند. ما کتاب هایی را که به چند فایل تقسیم شده بودند برای سهولت مطالع آنها به صورت یک فایل پی دی اف درآورده و اقدام به بازنشرشان کردیم. زحمت اولیه و اصلی را کسانی کشیده اند که برای نخستین بار این کتاب ها را اسکن کرده و در معرض دسترس عموم گذاشته اند. در اینجا مراتب سپاسگزاری خود از آنها را اعلام می کنیم.

بازنشر در کتابخانه:

<http://mypersianbooks.wordpress.com/>